

Mort de D. Josep M.ª Vallés y Ribot

Veusaquí un altre nom estimat que acaba de desaparèixer per la lluyta de les nostres idees: Vallés y Ribot el vell prohóm del republicanisme federal ha mort; amb la traïdoria de lo imprevist, de lo desesperadament inevitable, en el moment hnmá, quotodiá i familiar, en brassos del seu amic, en la torreta d'estiuatje hont esperava trovarhi repós á penes i malalties que habían abatut la seva ánima entusiasta, la mort va ferirlo.

Quaranta anys de lluita política, lluita de joventut i de convicció, per les doctrines federals que el gran Pi i Margall li llegá, habían tingut constantment vibrant al seu esperit voluntariós i entusiasta, i axís, amb ardidesa d'apóstol contra totes les enemistats i contrarietats, ha mantingut sempre la bandera republicana federal, ben inconfundible, sobre la austera valentia del nostre programa.

Vallés i Ribot ha mort sense veure realisat el seu ideal, sense lograr acomplit el triomf de nostres idees: axó ha santificat de abnegació els anys de propaganda qu'ha esmersat, sense esperar recompensa. L'egoisme de la seva lluyta no ha existit. Com en Pi i Margall, ha sigut el seu treball un desdoblament cruel entre ell i el poble, complertament identificats, mes ab la diferencia de que el lluitador, el sembrador, cullia per avant els sufriments del treball, les ires i miseries dels enemics, i el fruit de demá, dorat de sol de victòria, havia de ser únicament per la terra seva estimada, i pels homes de bona voluntat que 'l compreñian.

El programa federal, que professém, no fá com altres idees egoistes i atrassades que, encarnades en un home, en un capdill, sia qui sia, al morir l'home, al desaparèixer el predicador, moren i desapareixen també, elles, i els creyents se disolen i separen, com un exèrcit sense

capitost, llicenciat sobre el camp de batalla: el partit republicá federal, portarà dol, per el seu president, serará el bon recort de la seva vida, pendrá experiencia dels seus actes, entusiasme de les seves paraules, mes no solsament no abandonarà les idees, á la claror de les quals conegué la seva vida nova com á poble, i la seva esplendidesa com á civilitat, sino que seguirá avant en el seu camí, segur d'arribar á la victòria promesa.

BIOGRAFIA

Don Josep M.ª Vallés y Ribot nasqué a Barcelona el 18 de Juliol de 1894. Era son pare Joan Vallés Tutuach, fabricant de productes químics.

El nom de l'home il·lustre que acaba de morir, se feu popular y conegut amb la Revolució de setembre del 68. Ella feu aparèixer en tota Espanya y a Catalunya especialment, per la major ressonancia que han tingut aquí sempre 'ls moviments polítics, una pléiade de joves entusiastes, entre els quals en Vallés, un dels que comptava menos anys, s'hi destacava amb un relleu formidable. Era aleshores estudiant y remogué tot el jovent universitari amb la seva paraula cálida de tribú y la seva acció d'icidida, primer en pro de la llibertat de la cátedra, apassionava fndament els ànims en aquells temps, y després en pro del moviment general de Espanya a favor de les idees lliberals y republicanes.

En l'Universitat fundá, quan encara no havia complert els vint anys, una agrupació de joves afiliada al republicanisme federal, que impulsá poderosament aquell moviment. Aquesta coratjosa agrupació de joves el tenia per quefe y per *leader*, comensant amb ella el gran prestigi polític den Vallés y Ribot y la seva fama de gran orador y capdill popular.

La Revolució de setembre, com a tants altres joves, obri al nostre biografiat les portes d'un magnífic avenir polític, pera'l qual la seva oratoria, el seu esperit, la seva ilustració y el seu amor als ideals republicans y federalistes, eren un preciós bagatge.

Desde 'l 68 el nom den Vallés era ja consagrat pel poble. Per aixó l'any següent

prengué part en la sublevació federal de 1869, com a tinent ajudant d'un dels batallons de les milicies de Barcelona.

Entusiasta de l'ensenyansa y sabent que en ella deu buscarse l'instrument de la lliberació veritable y definitiva, en Vallés dedicá part de les seves activitats juvenils al Magisteri, dirigint l'escola lliure dels federals de Terrassa, tot estudiant la carrera d'advocat y sense estipendi de cap mena, mogut no més pel seu amor a l'institució popular.

Al proclamarse la República, el nou Govern volgué premiar l'honrada tasca del nostre biografiat, fentlo, malgrat la seva joventut, secretari del Govern civil de Castelló de la Plana. En Vallés renunciá a la oferta feta telegráficamente, perquè entenia que 'l seu lloc en aquells moments trascendentals era a Barcelona.

Vingueren després les eleccions pera les Constituents de la República y en Vallés, que comptava aleshores justos 23 anys, fou elegit diputat per Vilanova. En aquelles Corts memorables el jove diputat catalá hi feu un magnífic paper. Treballá hardidament, amb un seny superior a lo que feia esperar la seva joventut, pera que la República se constituís federativament, causant per aixó y per l'eloqüencia y l'ardor de les seves campanyes, l'admiració de tot Espanya, que tenia 'ls ulls fixos en el Parlament republicá.

Caiguda la República, el senyor Vallés reconcentrá les seves activitats a Catalunya, propagant el credo federal y les idees republicanes y organisant les forses populars de Catalunya, que aconseguiren en poc temps una poixansa formidable. Al mateix temps se dedicá al foro, en el qual lográ memorables triomfs, especialment en assumptes criminalistes, colocalantse entre els més eminents juriconsults de Catalunya.

En 1880, el nostre biografiat assistí al Congrés Catalá de Juriconsults, fenthi un lliut paper, y en 1886, al de Codificació, celebrat a Madrid, lliurant agres batalles en pro de la nostra autonomia legislativa.

En 1882 assistí a la primera assamblea federal, essentne, junt amb en Sorni, nomenat vispresident y quedant després amb el gran Benot y el general Ferrer, elegit membre del Consell Nacional, que presidia

l' inoblidable Pi y Margall. En aquest punt es necessari dir que que l' immortal mestre del federalisme tingué sempre per en Vallés un gran carinyo. Ell fou el deixeble predilecte del gran apóstol y entre'ls dos, fofa d' un curt període, hi hagué sempre una constant relació política y personal, plena de cordialitat.

El mateix any 1882 fou elegit diputat provincial per Vilanova y Geltrú, càrreg que li doná motiu pera fer una heròica campanya contra'l cólera que invadí la nostra terra.

En la premsa feu en Vallés y Ribot fermes propagandes. En *La Voz de Cataluña*, *La Redención Social*, dels que fou cofundador; en *El Federalista*, que també fundá, y en tots els periódics federals, el nostre biografat hi publicá vigorosos articles, sempre defensant la pura doctrina federal y autonomista dintre'l régim republicá, ideal al qual consagrà tota la seva vida.

En 1891, primeres eleccions després del sufragi universal, els federals de Figueres el portaren al Parlament; en 1893 fou elegit alhora per La Bisbal, Vilanova y Geltrú y Tarragona-Reus-Falset. Barcelona el portá a les Corts per dues vegades, y Figueres y La Bisbal el reelegiren en posteriors eleccions. En totes aquestes legislatures, el diputat catalá realisá enérgiques campanyes parlamentaries, logrant un prestigi preminent y una respectabilitat enviable.

En 1887, junt amb els federals Salvatella y Jordi aná a Suïssa al Tir Nacional, portant la representació de tot el federalisme espanyol. En 1891 torná en Vallés a Suïssa, assistint al 600 aniversari de la fundació d' aquella exemplar República.

Quan vingué la Solidaritat, don Josep M.ª Vallés y Ribot, que havia sentit sempre intensament els ideals catalanistes, hi ingresá amb totes les forces que desde molts anys el tenien per quefe indiscutible. La seva adhesió en aquell moviment, que ben dirigit tan grans fruits podia donar, permeté després la creació de l' actual Unió Federal Nacionalista Republicana, ab la cooperació dels antics federals que veien en ella una ferma garantia de les idees autonomistes, federatives y republicanes, que havia predicat sempre en Pi y Margall.

L' intervenció den Vallés y Ribot tant en la Solidaritat com en la nostra Unió, está present en tothom. En aquesta darre- ra, els seus prestigis venerables y la seva significació en la nostra política, el partaren a la presidència del Consell general.

En Vallés y Ribot mor en mitg del més gran respecte de tot el poble catalá, que l' ha vist intervenir activa y enérgicament en tots els moviments lliberals y patriòtics de Catalunya.

La característica de l' home que acaba

de morir, era, en la política general d' Espanya, el seu amor a Catalunya, la seva devoció pere les causes proletaries. El pur autonomisme den Pi y Margall, que tants que's diuen seguidors d' ell no han sabut entendre, tingué en el seu predilecte deixeble un mantenedor entusiasta. Per aquest autonomisme no pogué, mort en Pi y Margall, continuar col·laborant en l' obra del partit federal espanyol, malmenat per un grupu de republicans madrilenys. Desde'l seu baluart, el Consell Regional Federalista de Catalunya, la presidència del qual exercí llargs anys, tingué que declarar-se rebel dels directores del partit, evidentment apartats de les ensenyances del gran mestre.

La mort den Vallés serà sentida a Catalunya, tota la qual se pot dir havia sentit el seu apostolat. Pocs noms, com el seu, per aixó, són en la nostra terra tan populars; pocs homes, al morir, deixaran tan grossa estela de dolors.

El vell federal, el conseqüent republicá, l' ilustre patriarca de la democràcia catalana, l' eminent advocat, l' honorat polític tot abnegació y amor per les causes generoses, baixa a la tomba emportant-se grans respectes de tothom: l' amor y veneració dels correligionaris y la consideració més alta dels enemics.

¡Endavant y fora!

Acaben de repartirse á domicili les fulles pera el cens de l' U. F. N. R. De l' organització d' aquest nou partit á Girona, distints son els comentaris qu' entre 'ls mateixos republicans s' han fet. Respectant l' opinió de tothom, la nostra es de que anant de la manera que anavem, mes ben dit, de la manera que'l partit republicá marxava, rosegat pel corc de misteriosa intriga y dissidència y mancat d' una orientació positiva y enérgica que garantis nostre preponderància y reivindicacions polítiques (guanyades ab entusiasme y sacrifici en horas de més fe y patriotisme), era d' imperiosa necessitat fundar el nou partit de referencia, nou partit an el quin entranti tots els que de bon cor aymem la causa republicana, lligada ab els sentiments de la nostra terra, ens porti á la victòria en esdevenidors combats polítics.

El vigorós despertar d' una joventut que, com nosaltres, anhela y desitja el resurgiment á la vida nacional en totes les manifestacions del dret, del progrés y de les llibertats modernes, es nostre major

consol y esperança. Y aquesta joventut, guiada per elements pràctics y serens en les lluites polítiques y que integran les tres fraccions republicanes, deu esser la quina, tremolant nostra bandera, formi lo cap devanter de l' Esquerra Catalana á Girona.

Tal volta hi hagi qui pretengui posar en tela de judici si aquesta joventut respondrà noblement á las seves promeses y fins qui vulgui discutir si es prudent que 'ls vells partits històrics, per dirho axis, se juntin y confonguin ab el que va á organitzar-se. Per nostra part, lo reparo no existeix, no deu existir sapiguent, com sabém, la finalitat política que an aquest nou partit el guia, avuy d' acort ab el de la Conjunció Republicana Socialista, y sapiguent, com sabém, quins son els vanque á formar-lo y quins els que deuen elegirse pera que ab lealtat y fermesa s' arribi allà ahont verament se desitja.

L' experiència y els desenganys ens han demostrat moltes coses y, entre elles, la de que per falta de sinceritat y hasta de consecuencia republicana haguém anat de fracás en fracás. D. Eduard Fernández del Pozo no triunfá per axó y per altres coses més; per iguals motius no tenim en la Diputació y en el Municipi la representació que'ns correspon, y per idéntiques raons no som lo que deuriem esser en eix migrat desenrotlló polític de Girona y sa provincia.

La causa ó be el per qué de lo dit, tots els republicans estém en el secret, particularment en aquesta ciutat ahont (no s' ofengui ningú) casi fa vergonya dir-se republicá. ¿Per qué? Sencillament. Perqué tinguent que ser els primers en administració y en política venim á esser els últims. ¿Es que no hi ha republicans á Girona? Si no menteix el cens, sobran, sobran pera fer cara á qualsevol partit que s' ens vulgui posar devant. Lo que hi ha es que quan l' hora suprema arriba, alguns no responen á les seves conviccions, ans al contrari, á lo que responen molts es á les seves conveniencies y an el seu negoci. Les vritats dirles ó no dirles.

La gran malaltia del partit republicá á Girona ningú l' ignoraba. Propis y estranys la sabian. Per axó ha sigut rebuda ab aplauso la crida feta á tots els que vulguin inscriures en el Cens que va á formarse

eens de fecondants resultats per l'obra re-
generadora que's prepara.

L'evolutiva lley de la naturalesa per-
met certs cambis; els ordena y practica.
La continuïtat històrica d'un partit es molt
hermosa quan no exigexen son cambi ó
rompiment les circumstancies d'una exis-
tència en relació ab les necessitats d'una
època moderna. Avui, tal com se presenten
els fets, tal com se desenrotllan en el camp
de les idees polítiques-socials, la revolució
de les mateixes es un consol, una esperan-
sa. Trevallém per elles, que al fi y al cap
no haurém fet altra cosa que cumplir ab el
nostre deber, que es el deber de tot bon
ciudadá treballar per l'adveniment de la
República y per la prosperitat de nostra
patria.

ACOR.

Als remitents de "La Razón"

Un amic ens ha ensenyat el periòdic
de Figueres «La Razón», en el qual hi
van tres remitits firmats, un d'en Puig
Buille, un altre d'en Bienvenido Diví y
un tercer d'un que no s'anomena però
que també coneixém. En els tals remitits
es parla molt de nosaltres, millor dit, no
es parla més que de nosaltres amb una
prosa castellana que Deu ne dó y amb
uns termes que fan escruixir. Es l'estil de
«El Progreso» passat a través de tres
temperaments distints y d'una sola savia
verdadera.

Em rigut molt.

En Puig Buille y en Bienvenido Di-
ví—l'altre no el tenim tractat—son dos
bons xicots, als quals estimem, que no
tenen altre defecte que l'afició a escriu-
rer en diaris pera tenir l'orgull de dir que
sostenen polèmiques. Am CIUTADANIA se
han errat. Aquí a Girona no més hi ha
un setmanari que s'els prengui en serio;
«La Regeneración». En aquella santa re-
dacció esmersen el temps amb en Bien-
venido Diví y am Puig Buille, perquè
amb ells no cal altre cosa que un poc de
sentit comú pera aixafarlos. Una victòria
facil sempre fa de bon aprofitar. A casa
nostra no 'ns ve d'una.

Suposém que 'ls tres firmants dels re-
mitits de «La Razón» n' escriurán d'al-
tres pera dir alló tan rebregat de que no
els hi contestém ni un sol dels seus ar-
guments, però sápiguen els tres senyors

aludits que tot quan existeix en el diccio-
nari castellá útil a un lerruxista pera
burlarse o insultar a un intel·lectual, que
diuen ells, l'intel·lectual s'en riu perquè
está acostumat al respecte de gent que
tenen nom y no ha pas d'encaparrarse
de l'irrespectuositat y mal humor de tres
subjectes perfectament inconeguts fora
del seu barri.

Els mosquits de la arcoba ens preocu-
pen mil vegades més.

PER LA DIPUTACIÓ CATALANA

Una campanya

A fi de que 'ls pobles puguin tenir un
concepte veritable de lo que s'ha pensat
que sigui y lo que pot arribar a esser el
projecte de la Federació de les Diputa-
cions provincials catalanes, els bons pa-
trics residents en diferents indrets de Ca-
talunya, han comensat a organitzar tantes
de conferencies en els centres de comar-
ca, que donarán sobre dit tema distingí-
des personalitats locals, de la província y
de Barcelona.

Les primères que's donarán, tantost
siguin passades les fortes calors actuals,
serán les de Tortosa y Sant Carles de la
Rápita, les comarques més allunyades y
que potser serán les que més podrán gau-
dir els beneficis de la Diputació general
amb la realització d'obres de gran interès
inter-comarcal.

En la conferencia de Tortosa hi pen-
drán part el senyor Francisco Mestres y
Noé y un autonomista, tortosins; el dipu-
tat provincial federal nacionalista don Jo-
sep Mestres y Miquel y el diputat provin-
cial barceloní don Lluís Durán y Ventosa.

En la conferencia de Sant Carles de
la Rápita, hi parlarán els autonomistes
rapitencs don Joan Torné Balaguer y don
Ramon Massot Palmés y els susdits di-
putats provincials de Tarragona, senyor
Mestres, y de Barcelona, senyor Durán.

S'está treballant en l'organització de
conferencies a Falset, Reus y Lleida.

Un troç de l'alt Empordá

Port de la Selva

Si algun día llegidor volgut segueixes en
escursió la nostra hermosa costa y desitjes con-
templar les bel·leses que enclou tot'ella, no fitis

com a terme de pasada Tossa, Blanes, Sant
Feliu, La Escala, Cadaqués, etc., car si vols
estarne degudament compenetrat una volta a
la darrera d'aquestes poblacions ves seguint la
ruta per la costa brava de Cap de Creus, fins a
trovar la fantástica cala de Culip, l'encisadora
Calaprona, la hermosa Taballera y aixís succe-
sivament una munió de cales que per sa origi-
nalitat te cridarán joyosament l'atenció; no 't
paris fins que trovis arracerada endinsantse cap
al S. y tinguent per mirall una espléndida ladia
una vila que 't maravellará per la forma de sa
construcció, per la blàncor puríssima de ses
cases y per la magestat en que roman apoiada
a la falda de gegantines montanyes; una vila
qui te 'l dó de captivarse les simpaties de to-
thom qui te la sort de coneixerla; l'atractiva,
riallera y encisadora Port de la Selva.

¡Quin conjunt més hermós formen les cases
de planta baixa la majoria, blanques com l'es-
cuma de les ones, amb la blavor immaculada
de l'aigua y el verd encisador de les monta-
nyes! Devant tanta bel·lesa el més profa en
coses de art resta sorprès amb la contemplació
del paisatge.

Les cases apar talment que 's desprenguin
de les montanyes pera enmirallarse amb el
cristall de l'aigua que les besa carinyosament.
Baixen horitzontalment y en forma que fa el
efecte d'un pessebre. El campanar, la nota ca-
racterística del poble romá situat de tal faísó
qui apar un setial d'honor al qual s'hi puja
per la grahonada deforme d'uns carrers de
cases.

Entre les montanyes que l'enronden s'hi
trova en lloc preferent la anomenada antiga-
ment d'Armeu-Roda

Al bell cim d'aquesta s'enlaira als quatre
vents l'històric castell de Sant Salvador de
Verdera y al peu d'aquest s'hi trova el no-
menys històric y ruïnós monestir de Sant Pere
de Roda en els quals romanen trossos archi-
tectònics de gran admiració. Sabut es que 'l
monestir de Sant Pere de Roda es una joia de
art en l'història de Catalunya. Continuant
es visitat per gran nombre de personalitats na-
cionals y extrangeres, les quals cerquen per
entre les ruïnes notes pels seus estudis arqueo-
lògics y biogràfics, causantlosi a tots sorpresa
immensa al contemplar maravellosament dits
monestir y castell.

Seguint la montanya se trova per ses ves-
sants una font inestroncable de poesia. A cua-
tre passes del monestir y arracerada en una
roca negrenca una font ens fa 'i present c'una
aigua fresca qui deixa la boca glassada. Mes en-
llá l'ermita de Santa Elena amb son ergüanel
inmòvil, convidant generosament al vianant a
entrar al seu recinte qui respira un ambient
sagrat de beatitut. Una petita estona de cami-
nar per entre l'herbey perfumat y 's trova una
masia: «La Pallera»; aixís s'anomena una case-
ta blanca davant de la qual y en una bonica
esplanada s'alsa un paller qui tal volta guarda
el secret del nom de la masia. Mes avall la
«Font de la Bassa», la tradicional y pintoresca

font hont fan parada tots els excursionistes, car es un lloc qu' convida al vianant a reparar demunt l' encatifat de molsa que s' exten hermo-sament en dit paratge.

Al cim de tot d' Armeu-Roda la carena sublim s' hi disfruta d' un panorama imponent. D' allí dalt se veu extendres ufanosa tota la plana empordanesa amb uns puntets blancs qui aparen perles; son els poblets, qui romanen en mitg d' espléndits camps verdejants, formant un conjunt altament hermós. Gireu la vista cap a S. y contempleu la immensitat del Golf de Roses; els pobles de la costa reflectint en la mar blava qui s' extén lluny... lluny... fins a confondre amb el blau del cel. Al O. E. les cimes alteroses de Peni rumbejant ses hermo-ses gales voltades de pins, qui s' enlairen magestuosos en l' inmensa volta. El Cap de Creus amb ses roques cantelludes talment formant un exèrcit de montanyes. Al N. el misteriós Golf de Lió aixamplantse imponent: la farola de Port-Vendres extàticament hermosa y al aguayt per quiscun cas inesperat. Mes ensá el Pirineu, l' incomparable Caligó qui a despit de l' estiu rumbeja sa escayenta túnica blanca.

Es tanta la bellesa qui s' ovira desde la montanya d' Armeu-Roda que bé pot estarne orgullosa Port de la Selva de ser l' estotx de una joia de tan alt preu. Ella per sí sola es prou pera enaltir (en cas de no reunir altres qualitats) el nom d' una vila.

La característica d' aquest poble es la pesca de la tunyina. Desde temps inmemorial que en la platja anomenada «Port de Reig», la més humil, la més modesta de les platjes de la vila se hi fa la pesca diurna de les tunyines amb una mena d' «art» expofés. Vint homes estirant de la corda els quals quant oviren quelcom, un petit moviment de l' aigua, y que segons el qual ells ja coneixen son «peixos» (com aixís anomenen a les tunyines), mouhen gran rebombori amb sos crits joyosos: ¡apa noys! ¡amunt! ¡amunt! quins crits fan compareixer a la platja la major part del poble qui contempla amb joia intensa l' alegria esbogerrada dels pescadors.

¡Quin cuadro més hermós s' ofereix a la vista del públic quant tenen la bona de l' «art» entre mar y terra! La cridoria aixordadora dels pescadors, les rialles estrepitoses de la quitxalla y els espatecs de les tunyines, se confonen per uns instants en aquell lloc. Impossible se 'ns fá descriurer el cuadro; tant es lo imponent.

El tracte de la gent es el característic del Empordá; afable y hospitalari. Com a nota del caracter y modo d' esser dels habitants, mereix citarse la següent: en tot el poble no hi ha una sola taberna.

Les aigues d' aquesta vila son extremadament pures y solubles, lo mateix que 'l clima que nó s' enveja a cap mes poble. L' higiene dels vehins resta retratades en les parets blanques (com la neu del Pirineu que les reflexe) de les cases.

Anys y més anys ha restat eixa vila isolada

se pot dir del demás reste de Catalunya; aixó ha sigut la causa de que no fos coneguda com a mostra de ses companyes de costa. Mes com a forsa d' esperar ve que s' obté, aixís li ha succehit a n' ella; y ara 's trova amb una magnífica carretera qui conduheix a la més próxima estació ferroviaria: Llansá, 8 kilómetres.

Es una de les poblacions de Catalunya que reuneix més bones condicions pera passarhi la estiuada. En ella 's troven totes les comoditats desitjades. Te una grandisa badia la qual es rematada per una excelent platja de més d' un kilómetre de llargarie hont podrien inquirirse comodament unes 300 casetes de banyistes.

Tant es lo que podria escriurers de Port de la Selva que lo transcrit es solsament un mal enborronat esbós de les bellesses que en son sí tanca.

H. NADAL Y MALLOL.

Port de la Selva, Juliol 1911.

Jochs Florals de La Bisbal

ORGANISATS PER L'ESCUT EMPORITÁ

COMPOSICIONS REBUIDES

Primera llista.

Número 1.—Desde l'Hermita del Remy. L: Patria Nova.—2. Oda a l'Empordá. L: Terra de Llibertat y de noblesa.—3. Montanyenca. L: Humil cántich.—4. Cansó de Patria. L: Amor a la terra.—5. Ilusions de pare. L: Sempre hermoses.—6. A la Verge María. L: Patrona de La Bisbal.—7. Elegía perduda. L: Notes íntimes.—8. Sant Joseph Oriol. L: La fé trasllada les montanyes.—9. Charitas. L: Al próxim com a tu mateix per amor a Deu.—10 La Tenora.—11. Les muses emigrantes.—L: Ton lloch es ta casa.—12. La vellesa de l'Antón. L: Tristor.—13. Notes de la vida pagesa. L: Del natural.—14. Gesta heróica. L: El día sis d'Octubre... etc.—15. De cap al tard. L: Sonets.—16. Versos d'amor. L: Varia.—17. Simbólica. L: Somni.—18. La mort de Coradí.—19. El bes de l'Amor. L: Coñ endins l'amor se filtra a l' escalf del primer bes.—20. Epitalamis frévols. L: «Se remplit de parfums et de murmure—comme le lit joyeux de deux jeunes époux» (Musset).—21. Egloques. L: «Fuego circula en el aire... etc. (Espino Rosa).—22. Visió beática de Sant Joseph Oriol. L: Benaventurats els pobres. (Sant Francesch).—23. La llengua catalana. L: Ella es el nostre racer espiritual, etc. (Rubio y Lluch).—24. Nocturn.—25. Rondalla de la Verge blanca. L: Canere ad cytaram Sanctorus laudes.—26.—Rimes y cants. L: Enfilall.—27. Lletra de condol. L: «Yo amai ed amo forte ancora» (Petrarca).—28. Ayres de patria. L: Confortem l'ánima. L: Contorfen l'ánima.—29. La Caritat. L: Regina de les virtuts.—30. Tardania.—31. L' Ave María. L: Cansó d'infant.—32. De la Costa Empordanesa. L: Dibuxos a la ploma.—33. La llegenda de Midas. L: A un amich.—34.

Els llegionaris de Thimón. L: Vincitori.—35. Ofrena. L: Vulláu acceptarla Missenyora.—36. Les flors del cementiri. L: *.*.—37. Plany. L: Les llágrimes son un bálсам amargant, pró son un bálсам. (Bossuet).—38. Sota un barret. L: El cervell me bull...—39. La Sardana. L: «La sardana es la dansa mes bella... etc» (Maragall).—40. A N'Agnet Mir de Quirós. L: La fruyta assahonada diuen es la millor; jo la vull ben verdelosa... etc.—41. Endressa. L: Per tu.—42. Patria-Fides-Amor. L: Tríptich.—43. Riu avall. L: Barquejant.—44. Visió oriental. L: *.*.—45. L'herbolari de Custons. L: Qui tá mal es perquè vol.—46. El testament de la morta. L: En el nombre de Dios: Sépase...—47. El missstger de la Reyna. L: Llegenda.—L'hereu Ribes. L: Tal hi va qui no s'ho creu.—49. Cant a l'Empordá. L: Patria.—50. La cova de l'Abat. L: Déu ho veu tot.—51. El casament de l'Agnes. L: Una noya es per un rey.—52. La Creu dels quatre camins. L: Charitas.—53. El jardí encantat. L: Flors divines.—54. Anamelis y Phileas L: Arpejant.—55. El Feudalisme modern. L: ¡Oh caciquisme malvat—que Déu t'hagi perdonat!—56. Qu'es la Música? L: Sonet.—57. A l'esperit del General Prím. L: ¿A l'África minyons?—58. Planys d' un Mestre d'estudi. L: Ho ensenyo tot!—59. La mort de l'Agricultura. L: Mitg en broma, mitg en serio.—60. Pelícolas. L: Del natural. 61. Sentencia del Paradís. L: Cum dolore paries filios. (Génesi, cap. IV.—62. La bandera catalana. L: Ella, donchs, vull que sigui mon suari, etc.—63. Clixés de platja. L: Del natural.

La Bisbal, 20 de Juliol de 1911. El Vis-secretari, *J. Bosch y Romaguera*.

XXII CERTAMEN LITERARI-ARTÍSTICH D'OLOT

SUPLEMENT AL CARTELL

Publicat el dia 17 de Juny de 1911.

XXI. La Societat Económica d'Amichs del País, de Reus, ofereix un valió *objecte de art* a la millor monografía de les arts y les industries en que hi presta més directament la dóna sa cooperació, y les exclusivament femenines, en Catalunya.

XXII. D. Enrich Galwey ofereix un *paísatge* original del mateix, a la mellor composició en prosa o vers de tema lliure.

Les composicions que optin als premis oferts en aquest Suplement, deuen remetres a D. Joaquím Danés y Torras, Olot, avans del dia 25 d'Agost prop-venent.

Olot, 26 de Juliol de 1911.—Per la Junta Organizadora: El President, *Joseph Saderra*. El Secretari, *Joseph M.ª Garganta*.

Sessió de l'Ajuntament

El dijous celebrá la corporació municipal sessió de segona convocatoriá baix la

presidencia del Sr. Alcalde y amb assistència de molt pocs regidors y actuant de Secretari el oficial primer Sr. Dalmáu.

S'aprova l'acta de l'anterior lo mateix que una relació de factures y jornals venuts. El Sr. Leal demana quedi sobre la taula la nota de les dietes vensudes que deuen cobrar els vocals obrers de la Junta Local de Reformes Socials.

Obres.—Se doná permís á D. Miquel Gomez pera practicarles en el interior de casa seva: com siga que no constava en el dictamen si havían ó no comensat les obres, el Sr. Bassols votava en contra del dictamen, desistint de la seva actitud, després d'algunes aclaracions dels Srs. Amich y Oviedo.

També se concedí permís á D. León Trigueros pera practicarles en una casa del carrer d'Onyar.

Foren aprovats: un informe del senyor Arquitecte sobre la recepció de les retxes del Matadero; altre sobre el enderroc d'una casa del carrer de Canaders, y d'una reclamació de D.ª Asunción Viladevall denunciant que ab motiu del enderroc d'aquella casa la seva queda perjudicada.

La Comissió de Governació fá donar lectura d'un dictamen formulat (á petició del Sr. Bassols pera averiguar si el municipi podia obligar el trasllat de la fàbrica del gás á un lloc menos perillós pera la ciutat) resolgent la Comissió en el sentit de que si aixó vol ferse el municipi vé obligat á indemnisar á la companyia.

Se doná compte del resúm del projecte de presupostos pera l'any 1912, quins gastos é ingresos importan la quantitat de 413.026'61 pessetes y s'acordá quedin 15 dies sobre la taula per si algú vol estudiarlos.

El Sr. Amich reproduceix la petició de que se adquireixint 12 metres de mangueira pera els jardins de la Devesa. S'apróva.

El Sr. Catalá demaná permís pera ausentarse d'aquesta ciutat per una temporada.

Mocions.—El Sr. Leal diu que d'aquí endevant procurarà concórrer á les sessions y se dol de que en tot l'istiu solsament se ha regat el carrer de Pedret, dos vegades y ab un tó festiu exclamá: «dos veces, uno por S. S. y otro por mi, que somos los representantes de aquel distrito».

Segueix dient que un altre vegada deixá un bocoy pera regar y novament el posa á disposició del Sr. Alcalde.

Continuá manifestant, que te moltes coses pera dir, entre altres «que las calles y alcantarillas están *susias* y eso que se cobra á los vecinos el impuesto de alcantarillas sin que ellas existan».

Y després ab una oratoria picaresca diu que en el seu barri, en una distancia de 1.000 metres sols hi ha dos lámparas «que se parecen á dos gusanitos que la naturaleza los alumbrá para que den luz».

Després tot furios diu «volvamos á otra mocion» se dirigeix á la presidencia preguntantli quant pensa arreglar el carrer de Calderers, perquè se fá perillós el tránzít «y los vecinos se encuentran ultrajados y en nombre de los vecinos y de los desgraciados pide su reparacion».

Y finalment diu *voy á tratar al objeto de cortar el cólera* «lo primero que debía hacerse antes de amenazar al vecindario *con bandos* era limpiar lo de la casa, como las cloacas de la calle de la Barca y Subida de San Martín que aquello es estupendo por constituir un foco de infeccion».

Corroboran les denúncies fetes per dit regidor, el Sr. Bassols, que diu se fa seves les queixes exposades; el Sr. Bellsolá (que fou aludit pel Sr. Leal) diu que la reparació del carrer de Calderers la demaná oportunament; el Sr. Amich també diu que alguns veïns li pregunten se interessen per traure el foc d'infecció que hi ha al Onyar, en fi resultá una *sessió-aniversari* perquè quasi tots els regidors, recordaren les fetxes en que se'ls prometé tant necessaries reformes.

La Presidencia se sortí del pás com pogué, prometent complaure á tothom, y s'aixecá la sessió.

**Degut a la mort del mai prou plorat patrici Josep M. Vallés i Ribot, que havia de presidir el miting de U. F. N. R. que teniem projectat per aquesta setmana, com a mostra dec ondol ens hem oregut en el deure d'aplassar per alguns dies la celebració del miting, el qual tindrà lloc, segurament a primers de Septiembre, prenenthi part els oradors que tenim anonciats.
La data ficsa la publicarém oportunament.**

Noves

Per la mort del venerable patrici en Josep M.ª Vallés y Ribot, van cursarse desde aquesta ciutat els següents telegramas:

«Centre Federal Girona s'associa general sentiment Catalunya perdua gran tribú defensor Llibertat y República. — Planas, Cortada, Pau, Viñets.»

«Redacció CIUTADANIA y Comissió organitzadora Unió Federal Girona, davant perdua inesperada insigne patriota defensor autonomia y República, manifesten el més sentit condol.— Bertrana, Fornés.»

«C. N. R. de Girona uneix son sentiment al dol unánim que la mort honrat polític causat a tots els defensors de les idees autonomistes.—Dalmáu, Colomé.»

Además, assistiren al enterro del mai prou plorat compatrici y en representació dels diferents grupos d'aquesta ciutat adherits a la U. F. N. R., nostres estimats companys i correligionaris D. Artur Pau y D. Josep Fornés.

***

Se ha reanudat el servei de transport de viatgers desde aquesta ciutat a Bañolas per medi d'automóvil.

El cotxe es espaciós y cómodo.

***

Contra lo que estava anunciat, el día primer del corrent no tingué lloc l'inauguració del nou trajecte del ferrocarril de Olot, entre les estacions de Sant Feliu de Pallarols y Sant Esteban de Bas, no sapiguentse encare 'l día de la inauguració.

**

Durant la última setmana la Sucursal en aquesta ciutat de la «Caixa de Pensions pera la vellesa y de Estalvis» ha rebut per imposicions la cantitat de 7.180.10 pessetes y ha pagat per reintegros 6.677.77 pessetes, habent obert 9 llibretas noves.

**

En la Delegació d'Hisenda se ha rebut del Director general del Tesor el següent telegrama:

«Admita V. E. redenciones servicio militar durante los dos meses que determina la ley.»

**

Se trova malalt, encar que no de cuidado, nostre distingit amic el diputat a Corts per La Bisbal, D. Salvador Albert.

Desitjem un prompte restabliment.

***
La premsa anuncia que a Larache y a Alcazarquivir ia tranquilitat es completa.

Ditxosos d'ells, perquè lo qu' es aquí Girona un no hi pot estar mai de tranquil per la por de que al mitj d' un carrer el cobreixin de escombraries o d' aigües brutes, com succehí el diumenge passat a uns companys nostres que pasavan pel carrer del Progrés en plena tarde.

La veïtat sia dita que hi ha persones que bé mereixerien se 'ls hi practiqués la *suero-vacunació* de «La Pecuaría Catalana».

***
Antigua casa Falgueras
Fill de J. Ginesta
Mercaders (Neu) 12, Girona.
Servei esmerat a la carta y a coberts. Bones habitacions.

***
Després de llegir el *Bando* que l' Alcalde maná fixar en els llocs de costum havíem arribat a creure *qu' el cólera a Girona no hi faria carrera.*

Doncs el perill es igual o pitjor que avants.

Aixó no ho ha dit ningú més clar qu' els mateixos regidors en plena sessió, denunciat focos d' infecció que constitueixin un greu perill pera la salut pública y lo qu' es ab aquesta no si pot jugar.

A la seva má te senyor Alcalde el poguer sanear la nostre ciutat, sinó te prou personal y material deu adquirirse, primer es la salut que tot.

Convé en semblants casos que cada qual conegui per endavant el seu paper.

***
Donya Angela Tajá de Delmás, germana de nostre estimat amic y correligionari don Josep, ha deslliurat am tota felicitat un hermós y robust nen.

Felicitém coralment a la familia.

***
Sabém que 'l senyor Roca está enutjat am nosaltres per la nova del número passat, en la que 'l feiam figurar en les rengleras del partit lliberal dinástic. Segons ens diuen, desde 'l moment que ocupá 'l càrrec de Secretari de la Diputació, deixá de pertanyer a cap camp polític.

Ens es molt grat poguer fer aquesta petita aclaració, ella ens dona peu per poguer suposar que 'l día que tornés a figurar en política, sería adicte a les idees que ostentava en la seva joventut.

De totes maneres, encar que 'l partit lliberal dinástic de la provincia no compti ab el valió concurs del senyor Roca, deixa de ser un fet verídic lo que deiam en nostre nova del número passat.

***
Nostre benvolgut amic el catedràtic d'aquest Institut senyor López, passa pel dolor de veure morta la seva tendra nena.

No cal dir que 'ns associém al sentiment.

***
Per ser de interés pera 'l públic, y á prec del Administrador de Correos d'aquesta provincia, insertém am gust els següents datos referents al Giro Postal:

«Este empezó á funcionar el día 1.º de Agosto, aceptando los Giros y efectuando los pagos en esta Principal de Correos, de 9 á 12 y de 15 á 19, exceptuándose los Domingos, en las últimas cuatro horas.

Los Giros, pueden ser á domicilio y á la Lista entre las oficinas de Correos habilitadas para ello, y hasta la cantidad de 100 pesetas, satisfaciendo los imponentes el ½ por 100 de la cantidad girada, con más un sello de 0'1 ptas. correspondiente al giro.

Mediante el abono de 0'10 ptas. puede solicitarse acuse de recibo de la cantidad girada, que recibirá el imponente firmado por el destinatario.

En las carterías en comunicación directa por líneas férreas, conducción ó peatones á una oficina autorizada para el servicio, pueden imponerse Giros, lo propio que recibirlos, si no exceden estos últimos de 50 pesetas.

Pueden también remitirse Giros por Telegrafo, satisfaciendo los imponentes el importe del Telegrama, que podrá ser con respuesta pagada y acuse de recibo, si así lo desean.

A las poblaciones cuyas oficinas estén autorizadas para el Servicio de Correspondencia Urgente, pueden remitirse los Giros con este carácter, mediante la presentación por los imponentes, del sello de urgencia correspondiente en el acto de las imposiciones.

Las entregas á domicilio de las cantidades giradas, no devengan derechos de reparto á los carteros que las entreguen.»

IMP. DALMAU CARLES Y COMP.—GERONA.

Psicología de la gent de bé

Conferencia llegida al «Ateneo Pi y Margall» de La Bisbal la nit del 10 de Juny de 1911 per D. Prudenci Bertrana.

no serviria pas de mortalla a cap de llurs parents; aqueixos soldats de la miseria se 'ls hi exalten els nervis; fills de l' estridència, alletats amb l' estridència, extremen l' estridència, l' ira creix, l' ira continguda, apilada de temps, explota; cal destruir quelcom odiat, ja que no 's pot de moment destruir lo més odiat; y els més inconcients, les dones y els bailets, prenen pel seu compte la venjansa. Desde aqueix instant se justifica tot; el riu corre inflat d' odis, de fam y d' incultura; incendis, saqueits, profanacions son coses ja relativaments facilis y sencilles; es cometen ja sensa lley de repugnancia; es miren ja sensa gran extranyesa; per l' home avesat a profundisar en la psicologia colectiva son fenomens previstos. ¿Mes que hi diuen sobre aixó la gent de bé? ¡Oh, la gent de bé! Per la gent de bé

tota la sanya d' un govern, tota la ma de ferro d' un govern son ben esmersades pera castigar els revoltosos.

Les descarregues de Monjuich foren escoltades fredament per la gent de bé. ¿Per quina ocasió se guardaria el rigor de les lleis si 's deixava passar aquella, en quins altres delictes s' aplicaria la pena capital sinó s' aplicava en aquells? ¿Com era possible planyer, ni sentirse indulgent, ni esperar clemencia, si tot fou tan monstruós, tan excéntricament horripilant y tan sarcilleg?

Ja vos he insinuat en altre lloc que la lógica de la gent de bé es recta, freda, inflexible com una espasa!

Tot avans que reflexioná, tot avans que enfondir en els pòsits socials, tot avans que remenar llot amb l' inteligencia, que embrutarse l' inmaculada diafanitat de llurs pensaments dedicats a les deries casolanes, als sibiritismes lleugers alguna volta a Deu y continuament a sa familia.

De lo que palpita a l' ombra, de lo que flectoma dins la nit, dels gemecs que omplen les llòbregues vivendes, dels calaixos buits, dels llits sensa abrigall, de les mames sensa llet, dels infants raquitics que viuen en un plor etern, dels cervells malmesos per l' epilepsia y la desesperació no en volen saber res.

Oh que lluny es tot aixó si per acás existeix! La bona gent s' inclina a creure més aviat en una possible exageració dels escriptors sentimentals. En el seu petit mon de serenor y benestar, no hi pas arribat encara ni la més lleu entremitut que indiqui cap pertorbació profunda. El bonic quinqué de dolsa llum ilumina la taula, la vianda apetisa fuma, els nins riuen y cometen petites manifestacions de gola que alegren, car son indicatiu de salut, l' esposa amb blanc *matiné* s' atansa fresca y magestuosa, tota parla de goig, la vaga del prometatje brillant, curulla els plats y en els seus ulls hi ha gran fé en les coses d' aquest mon una tranquilitat austera, una confiança sens limits en que tot devindrà igual demá, demá passat, l' altre y sempre... en aqueixos instants arriba la nova de que uns exasperats aixequen barricades, cremen convents, obren sepultures, maten y es fan matar. Perque Reina santa! es posible que sent la vida un llarc rosari d' hores unes més tranquiles que les altres, però totes suaus, totes plenes de íntimes venturas, d' amor y de dolcesa s' arribi a tal pertorbació, a tal escandol, a tanta malvestat. ¡Ah! no hi ha tigres, no hi ha hienes, no hi ha llops comparables a l' home quan porta 'l cor enverinat per l' enveja al ric y ha perdut el sant temor a Deu. L' estermini quedaria

Demaneu per tot arreu

● *Champagne* ●

Massé Père & Fils

RILLY-LA-MONTAGNE
PRÉS REIMS

Carte Blanche-Carte d'Or

**El rey dels
aperitius**

BRIKETT

**Demaneulo
en els cafés**

El Sabó

Vasconia

ES EL MILLOR
Pera rentar la roba

Consultorio Homeopático

para
Enfermedades de niños y Medicina general
del

Médico D. J. Peré Raluy

*Miembro de la Academia homeopática de Paris y ex-ayudante
del distinguido homeópata de Madrid Dr. Rozábal.*

CONSULTAS: de 11 a 1 y de 5 a 7,
Plaza de San Francisco (antes del Grano) núm. 4, pral.

GERONA

AVISO A LOS OBREROS

Todos los domingos, de 10 a 12 de la mañana, admitirá
consultas **gratuitas** para los mismos y sus familias, en el
local de la Asociación Obrera **La Amistad**, calle nueva del
Teatro núm. 16.

Clínica de raigs X

FOTOTERAPIA ELECTROTHERAPIA
DEL ESPECIALISTA

L. López Murray

EX-ALUMNE DE LA FACULTAT DE MEDICINA DE L' UNIVERSSI-
Y HOSPITAL DE LONDRES, Y MEMBRE CORRESPONSAL
DE LA SOCIETAT ROENTGEN

Consulta tots el dies, menos els diumenges i'ls
festius, de 9 a 12 del matí en el carrer de S. Antoni, 32,
Figueres. Dotada ab aparells moderns, i a l'altura dels
millors de la seva classe a Anglaterra, Alemanya i Es-
tats Units.

Tractament de la tinya favosa, foliculitis de la bar-
ba, sicosis, (cura obtinguda ab una sola sessió) depila-
ció del pel-moixí, cranc, queloides, lupus, linfosarcoma,
llaga rodent, micosis funcorda, leucemia, linfadenoma,
lipoma, esplenomegalia, xantoma, neoplasmes, mioma.

Diagnòstich de fractures, luxacions, exóstosis, epi-
fisitis, gomes sifilítics, estreteses de l'esòfag, de l'uretra
i del ureters, aneurisma de l'aorta, glándules calcificade
flebolts, deformitats congénites, periostitis, osteitis, pe-
dra en els ronyons i en les vies urinaries, tuberculosi i
afeccions pulmonars, gota, necrosis, **cosos estranys**,
presencia ó ausencia de les dents temporals ó perman-
ents, del cor en estat normal, aixamplat, fora de lloc, etz.

Nota. El tractament modern exigeix que'l malalt vin-
gui a la clínica no més cada dotze dies.

FOTOGRAFIA

de

J. Llinás

Gran-Via, baixos.-GIRONA **ART**

Si us agrada l'art fotogràfic, serietat, prontitut y esmero en els treballs, honreu am la vostra visita la FOTOGRAFIA DE J. LLINÁS, en la seguretat de quedar complasouts.

Especialitat en ampliacions, reproduccions y retrats de totes classes.

Per cada mitja dotzena se regalará una ampliació

**M
O
D
E
R
N**

Lampisteria y Ferrreteria Magatzem de Llits y Somiers

Albert Balari

Rambla d'Alvarez, 1, y Plassa de la Constitució, 10.

GIRONA

SASTRERIA

= DE =

Agusti Gallostra

Trajos exclusivament a mida

BESADÓ, 2 Y PEIXETERIAS-VELLES, 13.

GIRONA

: VIUDA : Y : FILLS :

: DE : FORNÉS : S C :

VINS : ALCOOLS : TARTRE Y : OLIS

GIRONA Y LLANSÁ